



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/3/15/2016
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2016. JÚNIUS 16. 14:00

Helyszín: 1054 Budapest, Akadémia u. 3. Club Terem

Időpont: 2015. június 16. 14:00

Tárgy: az Emberi Jogi Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke köszöntötte a munkacsoportülés résztvevőit. Jelezte, hogy az előre megküldött napirendhez egy kiegészítést javasol, a Magyarország nemzetközi jelentéstételi kötelezettségeinek elmaradásáról szóló háttéranyag megvitatását, amely témát a Külgazdasági és Külügyminisztérium vetett fel. Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport legutóbbi ülésére 2015. december 16-án került sor, amely alkalommal megtárgyalásra kerültek a Magyarország általános időszakos emberi jogi felülvizsgálatára (a továbbiakban: UPR) való felkészülés részletei. A félév során 11 tematikus munkacsoportülésre került sor, ebből 10 rendes ülés volt, egy pedig rendkívüli ülés. A rendkívüli ülés összehívását az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport tagjai kezdeményezték a bejegyzett élettársi viszonytal kapcsolatos lehetséges törvénymódosítási javaslatok megvitatása céljából. Az ülésen **Dr. Völner Pál** és **Fűrész Tünde** család- és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár vett részt a kormányzat részéről.

Dr. Völner Pál megkérte **Dr. Raisz Anikót**, hogy az első napirendi pont keretében tájékoztassa az Emberi Jogi Munkacsoportot a UPR felülvizsgálatra való felkészülésről.

1. napirendi pont: Magyarország ENSZ emberi jogi felülvizsgálata (UPR)

Dr. Raisz Anikó, az Igazságügyi Minisztérium Miniszteri Kabinetének politikai főtanácsadója tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a nemzeti jelentés összeállítását a Külgazdasági és Külügyminisztérium koordinálta, a Miniszteri Kabinet akkor csatlakozott a munkához, amikor a KKM kérésére **Dr. Trócsányi László** miniszter úr elvállalta a delegáció vezetését. A védelemre való felkészülés koordinációja nagyon hatékonyan zajlott, a BM, az EMMI, az IM, a KKM, a Miniszterelnökség és az NGM egyaránt hozzájárult a felkészüléshez. Végül egy közel 20 fős delegáció utazott ki Genfba a BM, az EMMI, az IM és

a KKM részvételével. A felülvizsgálat során a delegáció részéről **Dr. Trócsányi László** igazságügyi miniszter és **Pröhle Gergely** nemzetközi és európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkár szólaltak fel. A felmerült témák tárháza nagyon széleskörű volt, az alkotmányos kérdésektől, a migráción keresztül a nők és gyermekek jogainak kérdésköréig mindenről volt szó. Érdeemes hangsúlyozni, hogy nem csupán kritikák fogalmazódtak meg a UPR felülvizsgálat során, hanem több esetben a pozitív előrelépéseket is értékelték az ENSZ tagállamai. **Dr. Trócsányi László** miniszter úr sikeresnek értékelte a felülvizsgálatot, úgy látta, hogy a felkészülés során megfelelő összhang volt a különböző szaktárcák között. Jelenleg az ajánlások elfogadása zajlik, az érintett minisztériumok a feladatkörükbe tartozó ajánlások tekintetében nyilatkoznak, hogy melyik ajánlást tekintik elfogadhatónak, részben elfogadhatónak és melyiket nem elfogadhatónak. A felülvizsgálat során összesen 221 ajánlást kapott Magyarország, amelyek közül témánként 10-15 ugyanazt az ajánlást fogalmazza meg, csak más szavakkal. Az ajánlások elfogadásáról a Kormány határozatban fog dönteni. **Dr. Raisz Anikó** megköszönte az egyes tárcák és az Emberi Jogi Munkacsoport közreműködését a felkészülésben, valamint az utómunkálatokban és hangsúlyozta, hogy Miniszter Úr pozitívan értékelte a munka során a minisztériumok kooperációját.

Kovács Ádám Zoltán, a Külgazdasági és Külügyminisztérium nemzetközi együttműködésért felelős helyettes államtitkára megköszönte **Dr. Trócsányi László** igazságügyi miniszternek, hogy elvállalta a delegáció vezetését, valamint **Pröhle Gergely** helyettes államtitkár úrnak, hogy az EMMI-t érintő kérdésekben tájékoztatta az ENSZ tagállamait a magyar álláspontról. A genfi képviselő, valamint a KKM segítette a felmerülhető témák összegyűjtésében, amelyek közül érdemes kiemelni a migráció témakörét, valamint a gyűlöletbeszéd, gyűlöletbűncselekmények és idegengyűlölet kérdését, amelyek nagy hangsúlyt kaptak a felülvizsgálat során. Ezen kívül szóba került még a médiaszabályozás, az Alaptörvény, a romák helyzete, valamint a nők és gyermekek, fogyatékossgal élők jogai. A kapott 221 ajánlás elfogadásáról az Emberi Jogi Tanács 33. ülésén, 2016 szeptemberében kell nyilatkoznia Magyarországnak. A kormányhatározat keretét a KKM elkészítette. Szeretnék kérni a tárcáktól, hogy az egyes témaköröknél az ausztrál minta alapján készítsenek rövid angol nyelvű indoklásokat, amelyet eljuttatnak majd az ENSZ részére. A KKM részéről is pozitívan értékelik a UPR felülvizsgálatot. A kapott ajánlásokat feldolgozták, amelyek a bilaterális tárgyalások alkalmával is szóba fognak kerülni. Javasolta, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport továbbra is kísérelje figyelemmel az ajánlások megvalósulását, valamint a tematikus munkacsoportok ülésein is folyamatosan legyen téma a UPR folyamat. Tájékoztatta továbbá a jelenlévőket, hogy június 14-én került sor New Yorkban az ENSZ fogyatékossgal élők jogaival foglalkozó bizottsága (CRPD Bizottság) 9 tagjának a megválasztására, amely alkalommal **Dr. Lovász László** ismét bizalmat kapott. **Kovács Ádám Zoltán** hangsúlyozta, hogy az emberi jogi egyezményekhez kapcsolódó jelentéstételi kötelezettségek tekintetében Magyarországnak elmaradásai vannak. A KKM készített egy ütemterv javaslatot, amely alapján lehet előrelépni ezen a területen.

Dr. Völner Pál megkérdezte, hogy a jelentéstételi elmaradásoknak valamilyen általános oka van, vagy minden egyezménynél különböző okok merülnek fel?

Kovács Ádám Zoltán válaszában elmondta, hogy vannak egészen régi – például 1969-es – egyezmények, amelyekre mindig ugyanazt a választ írja Magyarország, ezért ezekben az esetekben kérik az ENSZ-t, hogy konkrét kérdéseket tegyen fel, részletezze, hogy melyek azok a témák, amelyekben elmaradást tapasztal, és ezekre konkrét, célzott választ tudunk adni.

Dr. Hevesi Ágnes, a Külgazdasági és Külügyminisztérium Nemzetközi Szervezetek Főosztályának főosztályvezető-helyettese tájékoztatta a Munkacsoport tagjait, hogy korábban is jelezték, akkor van értelme a jelentéstételi kötelezettségeknek eleget tenni, ha a nagy jogalkotási folyamat lezárult. Ez az időpont most érkezett el, ezért készítették a javasolt ütemtervet. A KKM továbbra is szívesen koordinál ebben a folyamatban, azonban a jelentések célja, hogy az egyes szakterületek mutassák be a megtett lépéseket. Célszerű egyszerűsített eljárást kérni, amelynek értelmében megkérjük az egyezmények végrehajtását felügyelő bizottságokat, hogy tegyenek fel kérdéseket, amelyre válaszolunk. Ez történt a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya esetében is.

Dr. Pröhle Gergely szintén megköszönte az együttműködést a UPR felkészülés során. Jelezte, hogy egy általánosabb megállapítást szeretne tenni a felülvizsgálattal kapcsolatban. A UPR és a hozzá hasonló folyamatok egy sajátos műfaj alkotnak a szakmaiság és a politika határán. Az ENSZ szervezete nagyon különbözik más nemzetközi szervezetektől, például az Európa Tanácstól vagy az EBESZ-től, más jellegű az emberi jogi felülvizsgálat. Ugyanakkor ezek a témák, dokumentumok más szervezeteknél is előkerülnek, ezért érdemes lenne a válaszadás során egy témakatalógust készíteni, ami a későbbiek során is hasznos lehet. Példaként említette **Pröhle Gergely**, hogy a migrációs kérdéskör kapcsán Magyarország muzulmánokhoz való viszonya is szóba került. El kell kerülni azt, hogy ebben a kontextusban iszlámellenességgel vádolják az országot. Az oktatási szegregáció kérdésköre is egy olyan téma, amely másként vetődik fel az ENSZ előtt, mint más fórumokon, ezért érdemes az ezen a téren szerzett tapasztalatokat máshol is alkalmazni. Meglepetésként érte a nők és a gyermekek jogai tekintetében, hogy ekkora hangsúlyt kapott ez a kérdéskör a UPR felülvizsgálat során, ezért ennek az okát részletesebben megvizsgálják a jövőben. Ugyanakkor összességében pozitívan értékeli a UPR folyamatot.

2. napirendi pont: Az ENSZ emberi jogi jogvédők helyzetével foglalkozó különleges jelentéstevőjének magyarországi látogatása során tett előzetes ajánlásai

Dr. Völner Pál tájékoztatta a jelenlévőket, hogy személyesen fogadta **Michel Forst** urat, az ENSZ emberi jogi jogvédők helyzetével foglalkozó jelentéstevőjét. A jelentéstevő egy előzetes jelentést tett közzé az országlátogatás végén, amelyben olyan témák kerültek szóba, amik 2010 óta többször is napirenden voltak, akár az Európai Unió fórumai előtt is. Ilyenek például a közérdekű adatokhoz való hozzáférés, az egyesülési szabadság kérdésköre. Utóbbi esetében a bejegyzési nehézségeken fontos lenne változtatni, előfordulhat, hogy a közeljövőben lesz is ezzel kapcsolatos lépés. A civil szervezetek finanszírozása szintén szóba került az előzetes jelentésben, amely tekintetében téves megállapításokra is sor került, feltételezhetően azért, mert nem ismeri teljes mértékben a jelentéstevő a finanszírozási mechanizmust. A gyülekezési szabadság témája a Budapest Pride kapcsán merült fel, elsősorban a rendezvény korlátozásának szempontjából. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy ezek az intézkedések a rendezvény résztvevőinek biztonságát szavatolják. **Michel Forst** 2017 márciusában nyújtja be a végleges jelentését az ENSZ-hez, ezért érdemes készülni arra, hogy a téves megállapításokra válaszolni tudjunk. **Dr. Völner Pál** javasolta, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport azzal járuljon hozzá az ajánlások teljesítéséhez, hogy párbeszédet folytat a civil szervezetekkel, és az érintett tematikus munkacsoportok ülésein napirendre kerül a jelentés. Ezt követően egy választervezet készülhet, amely tükrözi a tematikus üléseken elhangzottakat, valamint a kormányzat észrevételeit is.

3. napirendi pont: Az ENSZ Nők Elleni Diszkriminációval Foglalkozó Munkacsoportjának magyarországi látogatása

Dr. Völner Pál megkérte **Fűrész Tündét**, hogy ismertesse a napirendi pontot.

Fűrész Tünde tájékoztatta a Munkacsoportot, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanács nőikkel szembeni megkülönböztetéssel foglalkozó munkacsoportjának delegációja 2016. május 17-27. között tett látogatást Magyarországon. Megköszönte a tárcák együttműködését, hogy fogadták a delegációt. A kormányzaton kívül találkozott még a delegáció a parlamenti pártok, az Alkotmánybíróság, a Központi Statisztikai Hivatal, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal képviselőivel. Ellátogattak ezen kívül a bicskei befogadó állomásra, valamint Egerbe is. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma fogadta először a delegációt, amely alkalommal egy konstruktív megbeszélésre került sor. Ebből adódóan úgy gondolták, hogy az országlátogatásról készülő előzetes jelentés is tükrözni fogja a megbeszéléseket, azonban a debriefing során bemutatott jelentés több tárgyi tévedést is tartalmazott. Ezen kívül nem aktuális adatokkal, információkkal dolgoztak, amely szintén félrevezető lehet. Többször súlyos, sztereotip kijelentéseket is tartalmaz a jelentés, például „Magyarország konzervatív értékek mögé bújtatott nemi alapú megkülönböztetést folytat”, vagy „a kormány a nőpolitikát a három gyermekes anyák idealizálására alapozza”. Ezek a kijelentések azt mutatják, hogy a delegáció nem tényfeltáró, objektív megállapításokat tett.

Dr. Mészáros Árpád az Emberi Erőforrások Minisztériuma EU és Nemzetközi Szervezetek Főosztályának vezetője jelezte, hogy a látogatásról fog készülni egy végleges jelentés, amelyhez igyekeznek a tárgyi tévedések kiküszöbölését, valamint a sztereotip kijelentések pontosítását elősegíteni.

Kovács Ádám Zoltán jelezte, hogy az elmúlt években 11 személyes látogatásra vagy írásbeli megkeresésre került sor különböző jelentéstevőktől Magyarországhoz. Ezek egy része szintén nem objektív megállapításokat tesz, hanem sztereotípiákat ismétel meg. Ebből adódóan a jövőben igyekeznek majd az ilyen tévedések megelőzésére fektetni a hangsúlyt.

Dr. Völner Pál megköszönte a beszámolót és az észrevételeket, majd átadta a szót **Dr. Berke Barna** államtitkár úrnak, hogy az Egyebek keretében egészítse ki a **David Kaye**, a véleménynyilvánítás szabadságával foglalkozó jelentéstevő látogatásáról készült, előre megküldött összefoglalót.

4. napirendi pont: Egyebek

Dr. Berke Barna, EU-s és nemzetközi igazságügyi együttműködésért felelős államtitkár, az Emberi Jogi Munkacsoport alelnöke jelezte, hogy mivel a látogatásról készült összefoglalót minden résztvevő megkapta, nem részletezi a megbeszélésen elhangzottakat. Javasolta, hogy kormányzati szinten legyen összehangolva a különböző jelentéstevők megállapításaira a válaszadás, valamint előzetesen kellene elosztatni a kételyeket, mivel a legtöbb esetben félrevezető információik vannak a riportőröknek. Példaként említette, hogy a nőikkel szembeni megkülönböztetéssel foglalkozó ENSZ munkacsoport delegációját is fogadta, amely találkozó során részletesen ismertetésre került a magyar jogszabályi környezet, de látszott, hogy a delegáció alapvetően nem készült fel az országlátogatásra. **David Kaye** látogatása nem országlátogatáshoz volt köthető, hanem munkaúton volt Magyarországon, így egy konstruktív beszélgetésre került sor, amely végén kiemelte, hogy szívesen fogadna

hivatalos meghívást Magyarország részéről. **Dr. Berke Barna** válaszában jelezte, hogy megfontolásra kerül a javaslat.

Dr. Völner Pál jelezte, hogy az ülés elején felvetett új téma végül az első napirendi pont keretében került megtárgyalásra, majd további hozzászólás hiányában berekesztette az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Szabó-Princz Viktória szakreferens

Látta: Józsa Teodóra titkársági referens, Nagy Gabriella kabinetfőnök

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál, parlamenti államtitkár, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke